

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۱۸/۰۵/۲۵

استاد شاه محمود محمود

برج های ساعت شهر کابل بخش چهارم

4 - برج ساعت شفاخانه سناتوریم کابل (نادر شاه روغتون یا شفاخانه علی آباد) مقدمه:

سناتوریم رفقی بیگ که یکی از سابقه دار ترین شفاخانه های تدریسی و معالجوی در سطح کشور میباشد. بنابر کتیبه منار (رفقی کامل بیگ) مقابل دروازه پوهنتون کابل ؛ تعمیر آن در ماه جوزای سال 1310 هـ ش شروع و در ماه اسد سال 1312 هـ ش در زمان محمد نادر شاه به مصرف ده لک [یک ملیون افغانی] از جیب فتوت همایونی در املاک شخصی شاهانه شان اعمار و به پایه تکمیل رسید. در ابتدا شفاخانه جهت جلو گیری از توبرکلوز (TB) تحت نظر دوکتور رفقی بیگ از کشور تر کیه شروع به فعالیت نمود. بنأ این شفا خانه بنام رفقی سنا توریم مسما گردید. و مهندس صداقمند عبدالغیاث خان کار های ساختمانی آنرا پیش برد . (1)

بنابر گزارش روزنامه اصلاح: برای علاج امراض توبرکلوز(سل) سناتوریمی در علی آباد (که از مایملک شخصی اعلیحضرت شهید محمد نادر شاه است) تعمیر و میتلایان این مرض را تحت تداوی گرفته است. (2) بعداً سایر بخش های این شفاخانه نیز نظر به ضرورت اعمار گردید. و این شفاخانه بنام نادرشاه روغتون عرضه خدمات صحي خویش ادامه داده و تا امروز با و وسیع ساختن بخش های مختلف شفا خانه با داشتن (12) دیپار تمننت و (250) بستر فعالیت مینماید.

قبلاً در زمان امیر عبدالرحمن شفاخانه لیلیاس خانم انگلیسی نه تنها تداوی امیر را به عهده داشت بلکه مردم عوام همچنان از تداوی موصوف مستفید بود. ضمناً خانم براون تداوی حرم امیر را به دوش داشت. در زمان امیر حبیب الله خان و شاه امان الله خان سناتوریم حلیمه خانم و شفاخانه مختصری در پغمان اعمار گردید. توجه بیشتر زمامداران در این دوره برای تداوی توبرکلوز یا سل بود که روز تا روز مردمان زیادی به آن مبتلا بود. روی این منظور سناتوریم رفقی بیگ یکی از کار های نیک نادرشاه بود. منار رفقی بیگ و برج ساعت این سناتوریم امروز یادآوری از یادگار آن دوره میباشد.

برج ساعت شفاخانه علی آباد که با جریان آب در حرکت بود:

این برج در زمان نادرشاه هنگامیکه شفاخانه رفقی بیگ در سال ۱۳۱۰ هـ ش اعمار میگردد ؛ آباد شده است . امروز این برج ساعت در عقب انستیتیوت طب ابوعلی سینا موقعیت دارد دارای چهار طبقه یا منزل و به شکل چهار ضلعی اعمار شده است . هر منزل آن داری کلکین میباشد در طبقه بالای ساعت بزرگی نصب گردیده است ؛ که به واسطه جریان آب در حرکت بود. چون قبلاً در زیر همین برج ساعت کاریز وجود داشت.

د پانو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی دلیکنیزی بنی پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرو مخکی په خیر و لولی

برج ساعت متذکره به شکل مربع ۴ متر در ۴ متر و بالای صدفه یک متر پنجاه سانت اعمار گردیده است. ارتفاع برج حدود ۱۴ متر بوده و دونل از منزل چهار به پائین تا سطح کاریز یا قنات ادامه دارد. تا عقربه های ساعت بزرگ به حرکت آید. گفته میشود؛ آب شش قنات به زیر برج کشیده شده است. برج ساعت سناتوریم رفقی بیگ یا شفاخانه علی آباد با اعمار تعمیر انستیتیوت طب از نظر پنهان گردید و در گوشه دیگر شفاخانه اطفال این پوشیده گی را بیشتر ساخت.

با تأسف در جنگ های گروهی حاکم بر کوه های کابل و پوهنتون کابل این برج با همه سابقه تاریخی آن ، آسیب دید . فعلاً" این برج توسط کمیسیون مستقل حقوق بشر به تاریخ ۱۰ دسامبر ۲۰۰۷ م ترمیم و با حفظ نمای بیرونی احیا گردید . (۳)
اما از آن ساعت بزرگ خبری نیست. بلکه ساعت کوچک بدون زیبایی به عوض آن نصب گردیده است .

د پانو شمیره: له 2 تر2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلپکنی د لیکنیزې بنې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ